

**REGIONALNI RAZVOJ I INTEGRACIJA
BALKANA U STRUKTURE EU –
BALKANSKA RASKRŠĆA I ALTERNATIVE**

**REGIONAL DEVELOPMENT AND
INTEGRATION OF THE BALKANS
INTO THE EU STRUCTURES –
BALKAN CROSSROADS AND ALTERNATIVES**

Priredili / Editors
Ljubiša Mitrović
Dragoljub B. Đorđević
Dragan Todorović
Sandra Kostić
Snežana Spasić

FILOZOFSKI FAKULTET – UNIVERZITET U NIŠU
INSTITUT ZA SOCIOLOGIJU

FACULTY OF PHILOSOPHY – UNIVERSITY OF NIŠ
INSTITUTE FOR SOCIOLOGY

SVEN

NIŠ, 2004.

**REGIONALNI RAZVOJ I
INTEGRACIJA BALKANA U
STRUKTURE EU – BALKANSKA
RASKRŠĆA I ALTERNATIVE**

Za izdavača / For the Editors

Dr Dragana Stjepanović-Zaharijevski
Slobodan Stojković

Urednički odbor / Editors Board

Dr Ljubiša Mitrović
Dr Milorad Božić
Dr Dragoljub B. Đorđević
Dr Đokica Jovanović
Dragan Todorović

Recenzent / Review

Dr Mihailo Pešić

Kompjuterska oprema i prelom / Computer Support & Design

Vladimir Hedrih

Štampa / Print

SVEN – Niš

Tiraž / Circulation

200

ISBN 86-7746-014-4

SADRŽAJ / CONTENTS

PREDGOVOR.....	I
PREFACE.....	I
I	
REGIONALIZACIJA I EVROINTEGRACIJA BALKANA, STRATEGIJE DRUŠTVENOG RAZVOJA I BILANS TRANZICIJE POSTSOCIJALISTIČKIH DRUŠTAVA BALKANA / REGIONALIZATION AND EUROINTEGRATION OF THE BALKANS, STRATEGIES OF SOCIAL DEVELOPMENT AND BALANCE OF THE POSTSOCIALIST BALKAN SOCIETIES TRANSITION	3
Ljubiša Mitrović	
STRATEGIJA ZAVISNE MODERNIZACIJE I PROIZVODNJA DRUŠTVA POLU-PERIFERNOG KAPITALIZMA NA BALKANU	5
DEPENDENT MODERNIZATION STRATEGY AND THE PRODUCTION OF THE SEMI-PERIPHERAL CAPITALIST SOCIETY AT THE BALKANS.....	5
Vera Vratuša	
SPOLJA VOĐENA DEZINTEGRACIJA I REINTEGRACIJA BALKANA	27
EXTERNALLY LED DISINTEGRATION AND REINTEGRATION OF THE BALKANS	27
Zoran Vidojević	
TRANZICIJA I GLOBALIZACIJA.....	39
TRANSITION AND GLOBALISATION.....	39
Vladimir Rukavishnikov	
EMERGENT EUROPEAN REALITIES AND INHERITED GEOPOLITICS.....	73
NASTAJUĆI EVROPSKI REALITETI I NASLEĐENE GEOPOLITIKE.....	73
Зинанда Т. Голенкова	
ДОМИНАНТНЕ ТЕНДЕНЦИЈЕ У ПРОМЕНАМА ДРУШТВЕНЕ СТРУКТУРЕ РУСКОГ ДРУШТВА ТОКОМ ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ И ТРАНСФОРМАЦИЈЕ	85
DOMINANT TENDENCIES IN THE CHANGES OF RUSSIAN SOCIETY SOCIAL STRUCTURE DURING GLOBALISATION AND TRANSFORMATION.....	85
Anatolij Samarin	
SRBIJA I RUSIJA: POSTKOMUNIZAM IZMEĐU GLOBALIZACIJE I NACIONALNIH INTERESA.....	93
SERBIA AND RUSSIA: POSTCOMMUNISM BETWEEN GLOBALIZATION AND NATIONAL INTERESTS	93
V. Shalin	
GLOBALIZATION AS A NEW WAY OF SOCIALIZATION (Principle of Tolerance).....	101
GLOBALIZACIJA KAO NOVI NAČIN SOCIJALIZACIJE (PRINCIPI TOLERANCIJE).....	101
V. N. Kuznecov	
ГЕОКУЛТУРА И БЕЗОПАСНОСТЪ В УСЛОВИЈАХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ.....	107
GEOKULTURA I BEZBEDNOST U USLOVIMA GLOBALIZACIJE.....	107
Petar-Emil Mitev	
PERCEPTION OF EUROPE DURING BULGARIAN TRANSITION	123
PERCEPCIJA EVROPE TOKOM BUGARSKJE TRANZICIJE	123
Мая Русева	
БЪЛГАРИЯ МЕЖДУ БАЛКАНСКИЯ МАНТАЛИТЕТ И ЕВРОПЕЙСКИТЕ ЦЕННОСТИ (КУЛТУРОЛОГИЧЕН ПРОЧИТ НА СОЦИАЛНИЯ ПРЕХОД).....	129
BULGARIA BETWEEN BALKAN MENTALITY AND EUROPEAN VALUES (CULTURAL READING OF THE SOCIAL TRANSITION).....	129

Вихрен Бузов	
ИКОНОМИЧЕСКИ ЛИБЕРАЛИЗЪМ ИЛИ КОМУНИТАРИЗЪМ: ПЕРСПЕКТИВИТЕ НА БАЛКАНСКИТЕ ОБЩЕСТВА.....	145
ECONOMIC LIBERALISM AND COMMUNITARISM: THE PROSPECTS OF BALKAN SOCIETIES.....	145
Петко Христов	
ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВИ ПРЕД СРАВНИТЕЛНИТЕ ПРОУЧВАНИЯ НА ГРАНИЧНИТЕ РЕГИОНИ НА БАЛКАНИТЕ.....	153
Бојко Василев	
БЪЛГАРИЯ – СЪРБИЯ: ШАНСОВЕ И ПРОБЛЕМИ ПРЕД МЕЖДУСЪСЕДСКИТЕ ОТНОШЕНИЯ.....	163
BULGARIA – SERBIA: CHANCES AND PROBLEMS IN THEIR NEIGHBORLY RELATIONS.....	163
Branko Pavlica	
BUGARI U JUGOSLAVIJI.....	177
BULGARIANS IN YUGOSLAVIA.....	177
Danilo Ž. Marković	
MENADŽMENT I PRIVREDNA ELITA U ZEMLJAMA TRANZICIJE.....	201
MANAGEMENT AND ECONOMIC ELITE IN THE TRANSITION COUNTRIES.....	201
Časlav Petrović	
IZAZOVI I PROTIVREČNOSTI PRIVATIZACIJE PRIVREDA SOCIJALISTIČKIH ZEMALJA.....	213
THE CHALLENGES AND CONTRADICTIONS OF THE PRIVATIZATION IN SOCIALIST COUNTRIES' ECONOMIES.....	213
Srđan Golubović	
Nataša Golubović	
PRIVATIZACIJA I EKONOMSKE PERFORMANSE – ISKUSTVO NEKIH BALKANSKIH ZEMALJA.....	223
PRIVATIZATION AND ECONOMIC PERFORMANCES – EXPERIENCE OF SOME BALKAN COUNTRIES.....	223
Mirko Kulić	
Ivica Stojanović	
MAKROEKONOMSKI ASPEKTI STANJA PRIVREDE REPUBLIKE SRBIJE.....	235
MACROECONOMIC ASPECTS OF THE SERBIAN ECONOMY.....	235
Predrag Cvetković	
O PROCEDURALNOJ ZAŠTITI STRANIH INVESTICIJA.....	249
THE PROCEDURAL PROTECTION OF FOREIGN INVESTMENTS.....	249
Gordana Vuksanović	
SOCIOLOŠKI ASPEKTI NEZAPOSLENOSTI I MOGUĆNOSTI MEĐUNARODNE MOBILNOSTI RADNE SNAGE.....	265
SOCIOLOGICAL ASPECTS OF UNEMPLOYMENT AND THE POSSIBILITIES FOR INTERNATIONAL MOBILITY OF LABOUR FORCE.....	265
Božo Milošević	
TRANSFORMACIJA SISTEMA ZAPOŠLJAVANJA U PROCESIMA GLOBALIZACIJE: OD SIGURNOSTI POSLA DO USAMLJENOG POJEDINCA.....	281
OF GLOBALISATION: FROM JOB SECURITY TO A LONELY INDIVIDUAL.....	281
Milorad Božić	
NEZAPOSLENOST RADNE SNAGE – UZROK I POSLEDICA PROCESA TRANZICIJE NA BALKANU.....	303
LABOUR FORCE UNEMPLOYMENT – THE CAUSE AND EFFECT OF THE TRANSITION PROCESS IN THE BALKANS.....	303

Srđan Šljukić	
ZEMLJORADNIČKE ZADRUGE U JUGOISTOČNOJ EVROPI:	
SELJACI ILI FARMERI?	315
AGRICULTURAL COOPERATIVES IN SOUTHEASTERN EUROPE:	
PEASANTS OR FARMERS?.....	315
Dragana Zaharijevski	
Gorana Đorić	
STRATEGIJA ZA SMANJENJE RODNE NERAVNOPRAVNOSTI U NEKOLIKO	
KORAKA.....	327
TOWARDS REDUCING GENDER INEQUALITY IN ECONOMIC WELLBEING	327
Vjekoslav Butigan	
POLITIČKE REFORME U BALKANSKIM DRŽAVAMA KAO USLOV	
ZA PRIJEM U EVROPSKU UNIJU	351
LES RÉFORMES POLITIQUES DANS LES PAYS BALKANIQUES COMME UNE	
CONDITION DE L'ADHÉSION À L'UNION EUROPÉENNE	351
Miloš Knežević	
NADNACIONALNA ISKUŠENJA EVROPE NACIJA:	
NACIONALNA VEĆINA I STRATEGIJE MANJINIZMA.....	371
Slobodan Miladinović	
POLITIKA KAO FAKTOR SOCIJALNE (DEZ)INTEGRACIJE SRBIJE	
U EVROPSKE TOKOVE.....	389
POLITICS AS A FACTOR OF SOCIAL (DIS)INTEGRATION OF SERBIA IN	
EUROPEAN FLOWS.....	389
Branislav Stevanović	
ETNIČKI KARAKTER, NACIONALNE POLITIČKE KULTURE I	
SPREMNOST ZA DEMOKRATIJU	405
ETHNIC CHARACTER, NATIONAL POLITICAL CULTURES AND	
READINESS FOR DEMOCRACY.....	405
Jovan Živković	
Goran Bašić	
KULTURNA AUTONOMIJA KAO KONCEPTUALNI PRILAZ REGIONALIZMU.....	431
THE CULTURE AUTONOMY AS A CONCEPTUAL APPROACH TO REGIONALISM..	431

II

KULTURNI I ETNIČKI ODNOSI I IDENTITETI U USLOVIMA REGIONALIZACIJE I EVROINTEGRACIJE BALKANA / CULTURAL AND ETHNIC RELATIONS AND IDENTITIES UNDER THE CONDITIONS OF REGIONALIZATION AND BALKAN EUROINTEGRATION 447

Nikola Božilović	
TRADICIJA I TRADICIONALIZAM U KONTEKSTU MODERNIZACIJE I	
EVROINTEGRACIJE BALKANA	449
TRADITION AND TRADITIONALISM WITHIN THE CONTEXT OF	
MODERNIZATION AND EURO-INTEGRATION OF THE BALKANS.....	449
Ценка Иванова	
ЗА БЪЛГАРСКО-СРЪБСКИЯ ИНТЕРКУЛТУРЕН ДИАЛОГ И ЕЗИКОВИТЕ	
КОНТАКТИ.....	461
BULGARIAN AND SERBIAN CULTURAL AND LANGUAGE DIALOGUES –	
FROM THE CONTEMPORARY BALKAN AND EUROPEAN PERSPECTIVES.....	461
Natalija Jovanović	
OBRAZOVANJE IZMEĐU TRADICIJE I MODERNOG DOBA.....	475
EDUCATION BETWEEN TRADITION AND MODERN AGE.....	475

Ljubinko Pušić	
SLOM DRUŠTVA - PUKOTINE DRUŠTVENIH NAUKA.....	485
A COLLAPSE OF THE SOCIETY - CRACKS IN SOCIAL SCIENCES	485
Vesna Miltojević	
EKOLOŠKA KULTURA I PROCESI GLOBALIZACIJE.....	497
ECOLOGICAL CULTURE AND PROCESSES OF GLOBALIZATION.....	497
Danijela Zdravković	
PROBLEMI I MOGUĆNOSTI DEMISTIFIKACIJE ETNIČKIH STEREOTIPA	
NA BALKANU	505
THE PROBLEMS AND POSSIBILITIES OF DEMYSTIFICATION OF ETHNICAL	
STEREOTYPES IN THE BALKANS.....	505
Aleksandra Kostić	
Danijela Gavrilović	
Jasmina Nedeljković	
ULOGA NAUKE U DEMISTIFIKOVANJU ETNIČKIH STEREOTIPA	
BALKANSKIH DRUŠTAVA	517
THE ROLE OF SCIENCE IN EXPOSING ETHNIC STEREOTYPES	
OF BALKAN SOCIETIES.....	517
Zagorka Golubović	
ULOGA DRUŠTVENIH NAUKA U RAZOTKRIVANJU	
ETNIČKIH STEREOTIPA U SRBIJI.....	533
THE ROLE OF SOCIAL SCIENCES IN DEMYSTIFYING	
ETHNIC STEREOTYPES IN SERBIA	533
Sinisa Tatalović	
POLITIKE INTEGRACIJE NACIONALNIH MANJINA (Na primjeru Hrvatske).....	545
NATIONAL MINORITIES INTEGRATION POLICIES (Croatian Example).....	545
Miran Komac	
“NOVE” (ETNIČKE) MANJINE (ALBANCI, BOŠNJACI, HRVATI, SRBI...) U SLOVENIJI	
(Raskorak između formalnog državljanstva i integracije).....	561
“NEW” (ETHNIC) MINORITIES (ALBANIANS, BOSNIANS, SERBS, CROATS...)	
IN SLOVENIA (The Gap Between Legal and Societal Citizenship).....	561
Dragoljub Đorđević	
THE BALKAN NON-ROMA ABOUT THE BALKAN ROMA	
(SERBIA, MACEDONIA, BULGARIA).....	587
NEROMI BALKANA O BALKANSKIM ROMIMA	
(SRBIJA, MAKEDONIJA, BUGARSKA).....	587
Marijana Filipović	
ETNIČKI MANJINSKI MEDIJI U MULTIKULTURNOM DRUŠTVU	603
ETHNIC MINORITY MEDIA IN A MULTICULTURAL SOCIETY.....	603
Đokica Jovanović	
Vladimir Cvetković	
RACIONALNI I IRACIONALNI IZBORI	
(KORELACIJA IZMEĐU MEDIJSKE I SOCIO-KULTURNE STRUKTURE	
PUBLIKE NA PODRUČJU JUŽNE SRBIJE).....	615
RATIONAL AND IRRATIONAL CHOICES	
(CORRELATION BETWEEN MEDIA AND AUDIENCE’S SOCIO-CULTURAL	
STRUCTURES IN SOUTHERN SERBIA)	615

Zbornik pripremljen je u okviru rada na projektu
**KULTURNI I ETNIČKI ODNOSI NA BALKANU
– MOGUĆNOSTI REGIONALNE
I EVROPSKE INTEGRACIJE (1310),**

koji podržava Ministarstvo nauke i zaštite životne
sredine Republike Srbije, a izvodi se na
Institutu za sociologiju Filozofskog fakulteta u Nišu

**Rukovodilac Projekta 1310
Prof. dr Ljubiša Mitrović**
